

บทที่ ๑

บทนำ

ที่มาของปัญหา

ในสังคมปัจจุบันหนังสือได้กลายเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในชีวิตมนุษย์ ถึงแม้ว่าหนังสือจะไม่ใช่อะไรที่มีชีวิตสำคัญในการดำรงชีวิต แต่หนังสือก็ได้ก่อให้เกิดอะไรต่าง ๆ มากมายเกินกว่าจะวัดได้ หนังสือให้ความรู้ เสริมสติปัญญา จรรโลงใจและความบันเทิงตามที่มนุษย์ต้องการ (Arbuthnot 1964: 2)

การที่จะให้เด็กได้มีความสัมพันธ์กับหนังสือ ให้ได้รักการอ่านจนเป็นนิสัย เพื่อใช้การอ่านในการศึกษาต่อไปในอนาคตนั้น จำต้องดำเนินการที่สำคัญ ๒ ประการคือ สอนให้เด็กอ่านหนังสือจนสามารถอ่านได้เองประการหนึ่ง และปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กอีกประการหนึ่ง สำหรับประการแรกนั้น ได้กระทำกันอยู่แล้วในโรงเรียน แต่ประการหลังนั้นแม้จะได้มีการกำหนดเป็นความมุ่งหมายในการสอนไว้แล้วก็ตาม หากมิได้แยกสอนเป็นเรื่องเฉพาะ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีความเข้าใจว่านิสัยรักการอ่านนั้นจะเกิดขึ้นในตัวของเด็กเอง ไม่จำเป็นต้องให้การสั่งสอนเป็นพิเศษ การสอนให้เด็กอ่านหนังสือออกก็นับเป็นการเพียงพอแล้ว แต่ความจริงหาเป็นเช่นนั้นไม่ การสอนอ่านควรมีการเร้าโดยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเกิดความสนใจ รักการอ่านหนังสือ เมื่อเรียนสำเร็จแล้วเด็กจะได้สนใจการอ่านต่อไปโดยไม่หยุดยั้ง มีการอ่านหนังสือพิมพ์ อานสารคดี ตลอดจนวรรณคดีต่าง ๆ มีรสนิยมสูง รู้จักเลือกหนังสืออ่านและรู้จักวิพากษ์วิจารณ์ในประเทศไทยการอ่านส่วนใหญ่มีอยู่แต่ในโรงเรียน เด็กอ่านหนังสือและแบบเรียนเท่านั้น เมื่อเด็กเรียนจบชั้นประถมปีที่ ๔ แล้ว ถ้าไม่เรียนต่อใช้เวลาเพียง ๒ ปี หลังจากเรียนจบเด็กจะอ่านหนังสือไม่ออก (ประเทิน มหาจันทร์ ๒๕๑๕: ๑๐๒) ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า หลังจากออกจากโรงเรียนแล้วเด็กไม่ได้อ่านหนังสืออีกเลย ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์รายวันหรือหนังสือประเภทอื่น ๆ

ในปัจจุบันครูและบุคลากรได้เริ่มเห็นความสำคัญในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กมากขึ้น โคพยายามหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็ก รวมถึงการบังคับให้เด็กอ่านหนังสือ ซึ่งการบังคับให้เด็กอ่านหนังสือนั้นกลับจะมีผลตรงกันข้าม คือจะทำให้เด็กมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อหนังสือมากกว่าจะทำให้เด็กรักการอ่าน วิธีการที่จะทำให้เด็กสนใจการอ่านนั้นควรเป็นไปในรูปแบบของการแนะนำ ชักจูงให้เด็กเกิดความรู้อยากอ่านหนังสือ นั้น ๆ เอง

การเล่าเรื่องหนังสือเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่บรรณารักษ์เชื่อว่าจะมีผลในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก และเพื่อยืนยันความเชื่อนี้ ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาว่าการเล่าเรื่องหนังสือมีผลต่อการอ่านหนังสือของเด็กจริงหรือไม่ หากผลจากการศึกษานับสนับสนุนข้อสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้คือ การเล่าเรื่องหนังสือมีผลต่ออัตราการยืมหนังสือของเด็ก นั่นแสดงว่าเมื่อเด็กได้รับการกระตุ้นโดยการเล่าเรื่องหนังสือจะทำให้พฤติกรรมในการอ่านหนังสือของเด็กเปลี่ยนไป กล่าวคือแต่เดิมเด็กอาจไม่สนใจต่อการอ่าน เมื่อได้รับการเล่าเรื่องหนังสือจะมีพฤติกรรมเปลี่ยนไป คือให้ความสนใจต่อการอ่านและการใช้ห้องสมุดเพิ่มมากขึ้น ซึ่งผลจากการวิจัยอาจจะใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่านแก่เด็กของห้องสมุดโรงเรียนต่อไปในอนาคต

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการทำวิจัยเพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับการอ่านของเด็กเมื่อได้รับการกระตุ้นจากตัวแปรตัวหนึ่ง ซึ่งตัวแปรในงานวิจัยนี้คือ การเล่าเรื่องหนังสือ แต่เนื่องจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่มีผู้จัดทำมาก่อนไม่มีตัวแปรที่เป็นการเล่าเรื่องหนังสือโดยตรง ดังนั้นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้จะมุ่งงานวิจัยที่ส่งเสริมการอ่านของเด็ก โดยไม่คำนึงว่าตัวแปรจะเป็นการเล่าเรื่องหนังสือหรือไม่ งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยของต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

ในปี ค.ศ. ๑๙๖๔ - ๑๙๖๕ เพนโลท เจนกินส์ (Jenkins 1971: 136-149) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "Children's Reading and Children's Television : A Survey of 6 and 7 Year-old Children in Leeds" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของรายการโทรทัศน์ที่มีต่อการอ่านของเด็กวัย ๖ - ๗ ปี โดยส่งแบบสอบถามไปยังตัวอย่างประชากร ๖๗๗ คน จาก ๒๔ โรงเรียนในเมืองลีดส์ ยอร์กเชียร์ (Yorkshire) ผลปรากฏว่ารายการโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็กในวัยนี้ เด็กจะเลือกอ่านหนังสือหรือหนังสือการ์ตูนที่คุ้นเคยจากการดูชมรายการโทรทัศน์ เด็กส่วนมากไปโรงเรียนมากกว่าผู้ปกครอง โรงเรียนและห้องสมุดควรจะร่วมมือกันเพื่อส่งเสริมให้มีการอ่านหนังสืออย่างกว้างขวางและมากขึ้นได้ โดยจัดให้เด็กมีหนังสืออ่านอย่างพอเพียงทั้งที่โรงเรียนและที่ห้องสมุด

ในปี ค.ศ. ๑๙๗๐ คร.เจมส์ อี แอลเลน (Allen 1970: 13) ได้ทำวิจัยในเรื่อง "Children's Television Workshop 1970-1971: A Proposal" ทำนองเดียวกันคือ ใช้โทรทัศน์เป็นตัวแปรในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการอ่านของเด็ก โดยร่วมมือกับสถานี Children's Television Workshop (CTW) จัดตั้งโครงการทดลองขึ้นโครงการหนึ่ง มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลว่ารายการโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็กวัย ๗ - ๑๐ ปีอย่างไร ผลปรากฏว่ารายการโทรทัศน์ส่งเสริมให้เด็กมีความรู้กว้างขวางขึ้น โดยเฉพาะรายการตอบปัญหา ทำให้เด็กอยากรู้อยากอ่านหนังสือมากขึ้น ส่งเสริมให้เด็กที่อ่านอยู่แล้วอ่านมากขึ้น และเด็กที่ไม่เคยอ่านให้เริ่มอ่าน และ การที่จะทำให้มีผลต่อการอ่านมากยิ่งขึ้นต้องอาศัยความร่วมมือจากครู

ในปี ค.ศ. ๑๙๗๐ เฮอร์เบิร์ต โกลดฮอร์ (Herbert Goldhor) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลอง เรื่อง "The Effect of Prime Display Location on Public Library Circulation of Selected Adult Titles." มีความประสงค์เพื่อพิสูจน์ว่า การจัดแสดงหนังสือมีผลทำให้อัตราการยืมหนังสือเพิ่มขึ้น โดยจัดให้มีการทดลองขึ้นที่ห้องสมุดประชาชน เมืองแชมเปญ (Champaign) และที่ห้องสมุดประชาชนเมือง เออร์บานา (Urbana) ซึ่งเป็นห้องสมุดขนาดกลางของเมืองที่มีลักษณะประชากร

ใกล้เคียงกัน และจำนวนหนังสือในห้องสมุดมีจำนวนใกล้เคียงกันด้วย ทำการคัดเลือกหนังสือจำนวน ๑๑๐ ชื่อเรื่องเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันในห้องสมุดทั้ง ๒ แห่ง และเก็บสถิติการยืมหนังสือจากห้องสมุดทั้งสองแห่งเป็นเวลา ๖ เดือน หลังจากนั้นนำหนังสือทั้ง ๑๑๐ ชื่อเรื่องมาตั้งแสดงใกล้ ๆ ทางเข้าและบริเวณจ่ายรับในห้องสมุดประชาชนเมืองแคมเปอญ ซึ่งกำหนดให้เป็นห้องสมุดทดลอง ส่วนห้องสมุดประชาชนเมืองเออร์บานา ซึ่งกำหนดให้เป็นห้องสมุดควบคุมไม่ให้ออกให้มีการแสดงหนังสือใด ๆ ทั้งสิ้น คงจักเก็บหนังสือไว้ที่ห้องคามเคิม และทำการเก็บสถิติการยืมหนังสือทั้ง ๑๑๐ ชื่อเรื่องจากห้องสมุดทั้งสองแห่งอีกเป็นเวลา ๖ เดือนตั้งแต่เริ่มการทดลอง ผลปรากฏว่าอัตราการยืมหนังสือในห้องสมุดทดลองในช่วง ๖ เดือนที่มีการทดลองมีอัตราสูงขึ้นอย่างมากเมื่อเทียบกับช่วง ๖ เดือนแรกที่ยังไม่มีการทดลอง และสูงกว่าอัตราการยืมในห้องสมุดควบคุม

ในปี ค.ศ. ๑๙๗๔ ห้องสมุดเมืองเวสต์มินสเตอร์ (Westminster)

ออร์นา (Lorna) , ได้นำเอาโครงการ Bookmaster Scheme มาทดลองกับเด็กอายุตั้งแต่ ๑๑ ปีขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการอ่านแก่เด็กโดยการจูงใจให้เด็กอ่านหนังสือ วิธีที่ใช้คือจัดให้มีการแจกประกาศนียบัตรให้แก่เด็กที่อ่านและเขียนสรุปเรื่องหนังสือตามรายชื่อที่กำหนดไว้ในบัญชีรายชื่อหนังสือที่น่าสนใจที่กำหนดไว้ตั้งแต่ ๔ เอมขึ้นไป ในงานที่จัดขึ้นเป็นพิเศษ และหลังจากแจกประกาศนียบัตรแล้วก็จัดให้เด็กได้พูดคุยกับนักเขียนเจ้าของเรื่องที่เขารับ ซึ่งการทดลองครั้งนี้ประสบผลสำเร็จอย่างสูง คือเด็กสนใจที่จะอ่านหนังสือที่กำหนดให้รวมไปถึงหนังสืออื่น ๆ ที่มีในห้องสมุดด้วย (Lorna 1979: 3-12)

ในปี ค.ศ. ๑๙๗๔ ครุชิลลา เจมส์ (James 1978: 118-122)

ครูบรรณารักษ์ในห้องสมุดโรงเรียนมัธยมควีน แมรี (Queen Mary's Secondary School) ได้ทำการศึกษาดังวิธีการส่งเสริมการอ่านอย่างเสรี (Promoting Voluntary Reading) โดยใช้เวลาศึกษาเรื่องนี้นานถึง ๑๔ เดือน เพื่อจะศึกษาว่าวิธีการใดเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการส่งเสริมการอ่านอย่างเสรี โดยเฉพาะความสัมพันธ์ของการใช้หนังสือในห้องสมุดนวนิยายของโรงเรียน ซึ่งแยกออกเป็นอีกห้องสมุดหนึ่งต่างหาก เด็กนักเรียนที่อยู่ในข่ายการทดลองนี้กำลังศึกษาชั้น ๘, ๑๐, ๑๑ และ ๑๒ การเก็บข้อมูล

ใช้วิธีดูจากยี่สิบหนังสือนวนิยายจากห้องสมุดนวนิยาย แล้วนำข้อมูลมาบันทึกไว้พร้อม ทั้งวิเคราะห์ผลออกมา ปรากฏว่ามี ๖ วิธีด้วยกันที่จะส่งเสริมให้เกิดการอ่านอย่าง เสริ้อย่างมีประสิทธิภาพจริง ๆ ตามลำดับดังนี้

๑. การนำเด็กนักเรียนเข้ามาในห้องสมุดเพื่อให้เห็นและรู้จักสิ่ง ต่าง ๆ ในห้องสมุด โดยจัดกลุ่มนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง ให้ครูพาเข้าไปในห้องสมุด นวนิยายในช่วงเวลาที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นเก็บข้อมูลจากยี่สิบหนังสือ พบว่าใน กลุ่มทดลองมีอัตราการยืมหนังสือเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเปรียบเทียบกับเด็กนอก กลุ่มทดลอง

๒. การจัดห้องสมุดให้สะดวกที่น่าสนใจ โดยการนำหนังสือที่น่าสนใจ หรือหนังสือใหม่มาจัดแสดงที่บริเวณนิทรรศการของห้องสมุดเป็นระยะ ๆ ตลอดปี ผล ปรากฏว่าหนังสือบางเล่มที่ไม่มีผู้สนใจยืมอ่านมาก่อน เมื่อนำมาจัดแสดงกลับมีจำนวน การยืมเพิ่มขึ้นอย่างมาก

๓. จัดพิมพ์รายชื่อหนังสือที่น่าสนใจ หนังสือใหม่ แจกนักเรียนกลุ่มทดลอง ซึ่งผลที่ได้คือจำนวนการยืมสูงขึ้น

๔. จัดห้องสมุดไว้ในชั้นเรียน

๕. อิทธิพลจากเพื่อนนักเรียนและครู

๖. การประชาสัมพันธ์ห้องสมุดในบริเวณต่าง ๆ

ในปี ค.ศ. ๑๙๗๔ นวาโกบิ อนามบา (Anamba 1979: 64-71) -

ได้ทำวิจัยเรื่อง "How to Promote Reading Habit in the Child "

มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงวิธีการที่จะส่งเสริมการอ่านของเด็กวัยเรียนและวัยก่อนเข้า เรียน โดยให้ครูปกครองสนับสนุนด้วยการนำเอาส่วนเกิน ๆ น่าสนใจของหนังสือมานำ เสนอต่อเด็ก ผลจากการวิจัยปรากฏว่าเด็กมีความสนใจที่จะอ่านหนังสือเพิ่มขึ้น

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ในประเทศไทย ภัทธฤวี ประยูรเกียรติ (๒๕๓๐: ๖๖) ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "อิทธิพลของรายการโทรทัศน์ภาคหัวค่ำต่อการอ่านของเด็กนักเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร" จะเห็นได้ว่าเป็นเรื่องที่มีรายการโทรทัศน์

เป็นตัวแปร เช่นเดียวกับงานวิจัย ๒ ชั้นแรก แต่แตกต่างกันที่วัยของเด็กที่ทำการศึกษา หกสอ เด็กหรือกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัย ๒ ชั้นแรกมีระดับอายุประมาณ ๖ - ๑๐ ปี ซึ่งมีการศึกษาประมาณระดับประถมศึกษา แต่งานวิจัยชั้นนี้กระทำกับเด็กระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อายุประมาณ ๑๐ ปีขึ้นไป โดยสำรวจความสนใจและความคิดเห็นของนักเรียนต่อรายการโทรทัศน์ที่มีผลต่อการอ่านหนังสือ รวมทั้งอุปสรรคที่มีต่อการอ่านหนังสือของนักเรียน โดยการส่งแบบสอบถามไปยังนักเรียนทั้งชายและหญิงจำนวน ๔๐๐ คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน ๔๕๓ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๗๕ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ นักเรียนชายร้อยละ ๕๓.๖๒ และนักเรียนหญิงร้อยละ ๕๗.๐๔ ชมรายการโทรทัศน์ในช่วงเวลา ๑๘.๐๐ - ๒๐.๐๐ น.ทุกวัน นักเรียนชายร้อยละ ๖๔.๕๕ และนักเรียนหญิงร้อยละ ๗๕.๖๕ เห็นว่าการชมรายการโทรทัศน์มีผลกระตุ้นให้อ่านหนังสือเพิ่มขึ้น นักเรียนชายร้อยละ ๕๔.๓๖ เห็นว่ารายการโทรทัศน์ที่มีผลกระตุ้นให้อ่านหนังสือเพิ่มขึ้น คือ รายการสารคดีต่าง ๆ สิ่งพิมพ์ที่นักเรียนชายอ่านต่อหลังจากชมรายการโทรทัศน์แล้วคือ หนังสือสารคดี นักเรียนหญิงร้อยละ ๔๐.๐๔ เห็นว่ารายการโทรทัศน์ที่มีผลกระตุ้นให้อ่านหนังสือเพิ่มขึ้นคือ รายการภาพยนตร์ต่าง ๆ สิ่งพิมพ์ที่นักเรียนหญิงอ่านต่อหลังจากชมรายการโทรทัศน์แล้วคือ นิตยสารนิยาย นักเรียนชายร้อยละ ๔๓.๕๐ และนักเรียนหญิงร้อยละ ๗๖.๖๕ หาหนังสืออ่านจากห้องสมุดโรงเรียน สิ่งที่ เป็นอุปสรรคต่อการอ่านหนังสือของนักเรียนชายร้อยละ ๓๑.๔๒ และนักเรียนหญิงร้อยละ ๓๑.๔๖ คือต้องช่วยทำงานบ้าน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องของทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดข้างต้น แบ่งออกตามวิธีวิจัยได้ดังนี้คือ

- งานวิจัยเชิงสำรวจ สอบถามความคิดเห็น โค้งงานวิจัยของ เพเนโลพ เจนกินส์ (Penelope Jenkins) เรื่อง "Children's Reading and Children's Television : A Survey of 6 and 7 Year-old Children in Leeds" งานวิจัยของ ดร.เจมส์ อี แอลเลน (Dr. James E. Allen) เรื่อง "Children's Television Workshop 1970 - 1971 : A Proposal" และของ ภัทรภวี ประยูรเกียรติ เรื่อง "อิทธิพลของรายการโทรทัศน์ภาคหัวค่ำต่อการ

อ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร" ซึ่งงานวิจัยทั้งสามนี้เป็นการศึกษาผลของรายการโทรทัศน์ที่มีต่อการอ่านหนังสือของเด็กในวัยต่าง ๆ กันตั้งแต่ ๖ - ๑๐ ปี และเด็กที่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งผลที่ได้รับคือรายการโทรทัศน์มีอิทธิพลต่อการอ่านหนังสือของเด็ก กล่าวคือรายการโทรทัศน์มีส่วนช่วยกระตุ้นให้เด็กอ่านหนังสือภายหลังที่ไ้ชมรายการ

๒. งานวิจัยเชิงทดลอง ได้แก่งานวิจัยของห้องสมุดเมืองเวสต์มินสเตอร์ (Westminster) ในโครงการ Bookmaster Scheme งานวิจัยของครูซิลลา เจมส์ (Drucilla James) เรื่อง "Promoting Voluntary Reading" นวาโกบี อนามบา (Nwagobi Anamba) เรื่อง "How to Promote Reading Habit in the Child" และเฮร์เบิร์ต โกลด์ฮอร์ (Herbert Goldhor) เรื่อง "The Effect of Prime Display Location on Public Library Circulation of Selected Adult Titles" ซึ่งใช้ตัวแปรในการทดลองครั้งนี้ จัดโครงการอ่านหนังสือสำหรับเด็กโดยจัดให้เด็กได้พบกับนักเขียนที่เขาชอบและแจกประกาศนียบัตรเมื่อเด็กอ่านหนังสือที่กำหนดครบตามจำนวนที่ระบุ การส่งเสริมการอ่านอย่างเสรี การนำเอาส่วนเด่น ๆ ของหนังสือมานำเสนอ และการจัดแสดงหนังสือในห้องสมุด ซึ่งผลที่ได้รับคืออัตราการยืมหนังสือและการอ่านของเด็กและผู้ใช้ห้องสมุดเพิ่มมากขึ้น

จากงานวิจัยที่กล่าวมาแล้วทั้งหมด จะเห็นได้ว่าเป็นการทำวิจัยเพื่อหาวิธีที่เหมาะสมที่สุดในการส่งเสริมการอ่านหนังสือแก่เด็ก ส่วนใหญ่จะเป็นเด็กในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แต่งานวิจัยที่จะทำนี้เป็นงานวิจัยที่พยายามศึกษาเพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมในการส่งเสริมการอ่านแก่เด็กเล็ก โดยเลือกใช้การเล่าเรื่องหนังสือเป็นตัวแปรที่จะมีอิทธิพลในการส่งเสริมการอ่านแก่เด็กเล็ก

เหตุผลที่เลือกการเล่าหนังสือในการทดลองครั้งนี้ เพราะเป็นวิธีที่สามารถนำเสนอวรรณกรรมแก่เด็กได้ครั้งละหลายเรื่อง และเป็นวิธีที่ทางโรงเรียนยังไม่เคยนำเสนอแก่เด็กมาก่อน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพิสูจน์ว่าการ เล่าเรื่องหนังสือมีผลทำให้อัทรการยืมหนังสือเพิ่มขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

๑. งานวิจัยครั้งนี้กำหนดกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนอนุบาลสามเสน เหตุผลที่ใช้โรงเรียนอนุบาลสามเสนในการทดลองครั้งนี้เพราะเป็นโรงเรียนตัวอย่างของกรมสามัญศึกษาที่สอนระดับชั้นอนุบาล - ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีห้องสมุดที่ได้มาตรฐาน มีการส่งเสริมการใช้ห้องสมุด นอกจากนี้ยังมีหนังสือสำหรับเด็กเล็กจำนวนมากพอสมควร โรงเรียนคัดเลือกเด็กนักเรียนเข้าเรียนด้วยวิธีจับฉลากทำให้ประชากรกระจาย และแบ่งห้องเรียนด้วยวิธีละเด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อนปนกันไปทุกห้อง ทำให้ไม่มีปัญหาเรื่องความสามารถในการ เรียนมาเป็นตัวแปรที่อาจมีอิทธิพลต่อการทดลอง

เหตุผลที่เลือกเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเพราะเป็นชั้นสุดท้ายของระดับประถมศึกษาตอนต้น และเป็นชั้นแรกที่ห้องสมุดเริ่มให้ยืมหนังสือ

๒. จำนวนประชากร กลุ่มทดลองมี ๔๓ คน กลุ่มควบคุมมี ๕๒ คน

๓. กำหนดเวลาทำการวิจัยในช่วงที่เด็กไม่มีความกังวลในเรื่องการสอบ จึงเลือกช่วงเวลาหลังจากเปิดเทอมแล้ว ๑ เดือนในการทำวิจัย

๔. ตัวแปรที่ศึกษา

๔.๑ ตัวแปรอิสระ คือ การเล่าเรื่องหนังสือ

๔.๒ ตัวแปรตาม คือ อัทรการยืมหนังสือในห้องสมุดโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

การเล่าเรื่องหนังสือมีผลทำให้อัทรการยืมหนังสือในห้องสมุดโรงเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ในโรงเรียนอนุบาลสามเสนเพิ่มขึ้น

ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนี้

- ๑. ได้ขอสรุปผลของการเล่าเรื่องหนังสือที่มีต่ออัตราการยืมหนังสือของเด็กเล็ก
- ๒. นำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านแก่เด็กเล็ก

วิธีดำเนินการวิจัย

- ๑. เลือกกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ ด้วยวิธีจับฉลาก สองห้องแรกที่จับขึ้นมาให้เป็นกลุ่มทดลอง และให้สองห้องที่เหลือเป็นกลุ่มควบคุม (กลุ่มทดลองมีนักเรียนจำนวน ๕๓ คน กลุ่มควบคุมมีนักเรียนจำนวน ๕๒ คน)
- ๒. ทำการทดสอบก่อน (pretest) โดยการเก็บสถิติการยืมหนังสือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ โดยให้เขียนชื่อ นามสกุล ห้องเรียน ชื่อหนังสือที่ยืม วันที่ยืม ลงในสมุดยืมที่จัดทำขึ้นเฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ เป็นเวลานาน ๑ เดือนก่อนการทดลอง
  - ๓. กำหนดรายชื่อหนังสือจำนวน ๒๐ รายชื่อ โดยใช้หลักเกณฑ์ดังนี้
    - ๓.๑ เป็นหนังสือที่มีอยู่ในห้องสมุดรายชื่อละ ๓ เล่มขึ้นไป
    - ๓.๒ เป็นหนังสือที่มีภาพประกอบสวยงาม พิมพ์สอกลี รูปเล่มน่าอ่าน
    - ๓.๓ มีเนื้อเรื่องที่อยู่ในความสนใจของเด็กวัยนี้ เช่น เทพนิยาย ตำนาน นิทานอธิบายเหตุ เรื่องเกี่ยวกับสัตว์ที่พูดได้ ฯลฯ
    - ๓.๔ หนังสือที่มีเนื้อเรื่องที่น่าสนใจ แต่อัตราการยืมน้อย
  - ๔. เล่าเรื่องหนังสือกับเด็กกลุ่มทดลองจากหนังสือที่กำหนดในข้อ ๓ จำนวน ๑๐ เรื่อง ใช้เวลา ๑๕ นาที เว้นระยะเวลา ๒ สัปดาห์เพื่อให้เด็กได้มีเวลาติดตามอ่านหนังสือที่แนะนำ เล่าเรื่องหนังสืออีกครั้งจำนวน ๑๐ เรื่องที่เหลือ สำหรับกลุ่มควบคุมเป็นกลุ่มที่ผู้วิจัยจะไม่ทำการเล่าเรื่องหนังสือหรือกิจกรรมใด ๆ ทั้งสิ้น

๕. เก็บสถิติการยืมหนังสือรายชื่อที่กำหนดเป็นเวลา ๑ เดือน ภายหลังจากการทดลองทั้ง ๒ กลุ่ม

๖. รวบรวมข้อมูลจากข้อ ๒ และ ข้อ ๕ มาทำการเปรียบเทียบอัตราการยืมระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม และระหว่างก่อนการทดลองกับภายหลังจากการทดลอง โดยการหาค่ามัธยฐานเลขคณิต จากสูตร $\bar{D} = \frac{\sum D_i}{n}$ (อ้างถึง จันทวานิช ๒๕๓๕ : ๑๔๐)

- เมื่อ $\bar{D}$ แทน ค่าความแตกต่างของจำนวนครั้งของการยืมหนังสือในระยะเวลา ก่อนการทดลองและหลังทำการทดลองโดยเฉลี่ย
- $\sum D_i$ แทน ผลรวมความแตกต่างของจำนวนครั้งของการยืมหนังสือในระยะเวลา ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
- n แทน จำนวนหนังสือที่ใช้ทำการทดลอง

หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากสูตร $sd = \sqrt{\frac{\sum D_i^2 - (\frac{\sum D_i}{n})^2}{n - 1}}$

- เมื่อ $\sum D_i^2$ แทน ผลรวมความแตกต่างของจำนวนครั้งของการยืมหนังสือในระยะเวลา ก่อนการทดลองและหลังทำการทดลองโดยเฉลี่ยยกกำลังสอง
- $\sum D_i^2$ แทน ผลรวมความแตกต่างของจำนวนครั้งของการยืมหนังสือในระยะเวลา ก่อนการทดลองและหลังทำการทดลองยกกำลังสอง
- n แทน จำนวนหนังสือที่ใช้ทำการทดลอง

๗. สรุปผลงานวิจัย ข้อเสนอแนะ

ข้อทดลองเบื้องต้น

กลุ่มทดลอง หมายถึง กลุ่มประชากรที่ได้รับการเล่าเรื่องหนังสือ
กลุ่มควบคุม หมายถึง กลุ่มประชากรที่ไม่ได้รับอิทธิพลจากการเล่าเรื่องหนังสือ
อัตราการยืมหนังสือแต่ละครั้ง หมายถึง การอ่าน
ความสามารถในการ เรียนของนักเรียนแต่ละห้องโดยเฉลี่ยเท่ากัน